

ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਅਤੇ ਅਖਿਤਿਆਰ

ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਗੱਠ ਕਰਦੇ ਹੀ ਹਨ ਕਿ ‘ਕੀ ਬਾਈਬਲ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਬੇਨੁਕਸ ਵਚਨ ਹੈ?’ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਕਈ ਹੋਰ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ‘ਭਲਾ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ, ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਨਵੇਕਲੀ ਰਹਿਨਮਾਈ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਲਈ ਬਾਈਬਲ ’ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?’

ਬਾਈਬਲ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੱਗੇ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਵੀ ਇਹਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਖੁਦਾ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨੈਤਿਕ ਮਾਪਦੰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਮਸੀਹ ਦੀ ਨਿਰਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਾਂ ‘ਚ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਅਖਿਤਿਆਰ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ।

“ਪ੍ਰੇਰਣਾ” ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ

ਬਾਈਬਲ ਕੁਝ ਚੁਣੌਂਦਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਹਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲਈ ‘ਆਤਮਾ ਤੋਂ’ ਲਾਤਿਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ (*in* ਅਤੇ *spiro*) ਜਿਹਦਾ ਅਰਥ ‘ਸਾਹ ‘ਚ’ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ’ ਜਾਂ ‘ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹ ਤੋਂ’ ਦੇ ਅਰਥ ਵਾਲੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*theopneustos*) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਾਈਬਲ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨਮਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ‘ਆਤਮਾ ਤੋਂ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਧਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਪਾ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਸੱਚਾਈ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਬਾਈਬਲ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ!

ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਉਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਬਗੈਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਨਿਰੀਖਣ, ਮੌਜੂਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਾਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਪੀਆਂ ਰਾਈਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਖੁਦਾ

ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਚ ਆਈਆਂ। ਉਹ ਗਿਆਤ ਤੱਥ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮੁਕਾਸ਼ਫਾ, ਆਤਮਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਸਿਰਫ ਸੌਚਾਈ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ

ਬਾਈਬਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਛਜੂਲ ਹੈ ਕਿ ‘ਮੈਂ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਵੇਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।’ ਇਹ ਤਰਕ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਜਾਂ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਕਾਫੀ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਪਰ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਂਕੜੇ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਲਈ ਦਾਅਵੇ

ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਹੋਣ ਦੇ 3,800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਆਮ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਹਰ ਸਫੇ 'ਤੇ $2\frac{1}{2}$ ਤੋਂ 3 ਵਾਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਰੇਤ 'ਚ ‘ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ’ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਜਾਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਮੂਸਾ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਕੁਚ 17:14; 19:6, 7; 20:1; 24:4, 7; 35:29) 420 ਵਾਰ ਇਹੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਬੂਰ 119 ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ 24 ਵਾਰ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ‘ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਚਨ’ ਕਿਹਾ। ਇਸੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਿਖਤ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ 175 ਇਜ਼ਹਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਭੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹੀ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ 120 ਵਾਰ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ 430 ਵਾਰ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ 329 ਵਾਰ, ਆਮੋਸ ਨੇ 53 ਵਾਰ, ਹੱਜਈ ਨੇ 27 ਵਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨੇ 53 ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਡਰੀਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਹੜਾ ਪਿਤਾ ਯਾ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਬੋਲੇ ਉਹ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ’’ (ਮੱਤੀ 15:4)। ਇਸ ਮਿਲੇ-ਜੁਲੇ ਹਵਾਲੇ 'ਚ (ਵੇਖੋ ਕੁਚ 20:12; 21:17; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 5:16; ਲੇਖੀਆਂ ਦੀ ਪੇਂਥੀ 20:9), ਯਿਸੂ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਐਲਾਨਿਆ। ਉਤਪਤ 2:24 ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਕੀ ਤੁਸਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਭਈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਉਹਨੇ ਮੁੱਢੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਰ ਅਤੇ ਨਾਰੀ ਬਣਾਇਆ? ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਮਰਦ ਆਪਣੇ ਮਾਪੇ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤੀਵੀਂ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਵੇਂ ਇਕ ਸਰੀਰ ਹੋਣਗੇ’’ (ਮੱਤੀ 19:4, 5)।

ਮੁੱਢਲੇ ਚੇਲੇ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜ਼ਬੂਰ 2:1 ਦਾਉਦ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨੂੰ ਖੁਦਾ ਵਾਸਤੇ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ‘‘ਹੇ ਮਾਲਕ ਤੂੰਏ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਸਸੂਦਰ ਅਤੇ ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ

ਹੈ ਰਚਿਆ। ਤੁੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਵਢੇਰੇ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਦਾਊਂਦ ਦੀ ਜਬਾਨੀ ਆਖਿਆ, ਕੌਮਾਂ ਕਾਹੁੰ੍ਹੇ ਡੰਡ ਪਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਮਤਾਂ ਨੇ ਵਿਅਰਥ ਸੋਚਾਂ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ?'' (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 4: 24, 25)। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13: 33-35 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਯਸਾਯਾਹ 55: 3 ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰ 16: 10 ਵਿਚਲੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਹਾ।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਲਈ ''ਲਿਖਤ'' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (2 ਤਿਮੋਖਿਊਸ 3: 16, 17)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ''ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਭਈ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਗੰਮ ਵਾਕ ਦਾ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਜਤਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਅਗੰਮ ਵਾਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਕੇਂਕਰੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਉਕਸਾਉਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਸਨ'' (2 ਪਤਰਸ 1: 20, 21)।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਲਈ ਦਾਅਵੇ

ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ''ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ'' ਜਾਂ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਰਹਿਣਮਾਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ, ਬਾਈਬਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ''... ਲੋਕ ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਵਚਨ ਸੁਣਦੇ ਸਨ ...'' (ਲੂਕਾ 5: 1)। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਅਬਦੀ ਸੱਚਾਈ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਯੂਹੇਨਾ 14: 6)। ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ''... ਜਿਵੇਂ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖਾਲਿਆ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ'' (ਯੂਹੇਨਾ 8: 28)। ਵਿਦਾਈ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੁਆ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ''ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੈਂ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਹ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨ ਲਈਆਂ ... ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਵਚਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ'' (ਯੂਹੇਨਾ 17: 8-14)।

ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ''ਸਵਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ'' ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਖਿਤਿਆਰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 16: 18, 19)। ਉਹਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੁਦਾਈ ਪੈਰਾਮ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਯੂਹੇਨਾ 14: 26)। ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ''ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਾਖੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਗਵਾਹ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੁੱਢੇਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹੋ ਹੋ'' ਕਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ''ਸੱਚਿਆਈ ਦਾ ਆਤਮਾ'' ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਜੋੜੇ (ਯੂਹੇਨਾ 15: 26, 27)। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਹਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ, ''ਪਰ ਜਦ ਉਹ ਅਰਥਾਤ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਆਤਮਾ ਆਵੇ ਤਦ ਉਹ ਸਾਰੀ ਸੱਚਿਆਈ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਸੁਣੇਗਾ ਸੋਈ ਆਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ। ਉਹ ਮੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ'' (ਯੂਹੇਨਾ 16: 13, 14)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ 'ਚ ਪੰਜ ਗੱਲਾਂ ਸਨ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਸਿਖਾਉਣਾ, ਉਹ ਸਭ ਯਾਦ ਦੁਆਉਣਾ ਜੋ ਯਿਸੂ ਨੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਯਿਸੂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ, ਸਾਰੀ ਸੱਚਿਆਈ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਹਰ ਕਰਨਾ। ਰੇਨ ਪੈਚ ਨੇ ਧਿਆਨ

ਦੁਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਹਰ ਭਾਗ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਭਾਵ ਇੰਜੀਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ‘ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ... ਤੁਹਾਨੂੰ ... ਜੋ ਕੁਝ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਸਭ ਯਾਦ ਕਰਾਏਗਾ’; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ‘ਉਹ ਮੇਰੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਗਵਾਹ ਹੋ’; ਪੱਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ‘ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਆਤਮਾ ... ਮੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰੇਗਾ, ...’; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ‘ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ’ ਹੈ।¹

ਜਿਸੂ ਦੇ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲੁਕਾ ਨੇ ਇਹਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ‘ਜਾਂ ਪੈਟੀਕਾਸਟ ਦਾ ਦਿਨ ਆਇਆ ... ਤਦ ਓਹ ਸੱਭੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਭਰ ਗਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਜਿਵੇਂ ਆਤਮਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਿੱਤਾ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 1-4)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਦੇ ਕਰਕੇ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਦਾ ਹੈ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8: 14; 11: 1; 12: 24; 13: 7, 44; 15: 35 ਵਿਚ ਇਹਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਮਨ-ਮੌਜੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਜਾਂ ਫਿਲਾਸਫੀ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ:

ਪਰੰਤੂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅੱਖਿੰ ਨਾ ਵੇਖੀਆਂ, ਨਾ ਕੰਨੀਂ ਸੁਣੀਆਂ, ਨਾ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਈਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਆਤਮਾ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀਆਂ ਛੁੱਧੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਜੋ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ? ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਜਗਤ ਦਾ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਤਮਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿਹਤਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੀਏ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬੱਖਸ਼ੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸ ਗਿਆਨ ਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਤਮਾ ਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਅਰਥਾਤ ਆਤਮਿਕ ਗੱਲਾਂ ਆਤਮਿਕ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ (1 ਕੁਰਿੰਖੀਆਂ 2: 9-13)।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਪਾਈ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ...’’ (1 ਕੁਰਿੰਖੀਆਂ 11: 23)। ਬਾਅਦ ‘ਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਬੱਸਲੁਨੀਕੇ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ‘ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਅਪਜ਼ੱਸ਼ ਝੱਲਿਆ ਤਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੁਰੀ ਬਹੁਤ ਝਗੜੇ ਰਗੜੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਆਸਰੇ ਦਿਲੇਰ ਹੋਏ’ (1 ਬੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2: 2)। ਉਹਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, “... ਅਸੀਂ ਵੀ ਨਿੱਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਭਈ ਜਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਵਚਨ ਸਾਥੋਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵਚਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸੱਚੀਂ

ਮੁੱਚੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਵਚਨ ਕਰਕੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ’ (1 ਬੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2: 13); ‘‘ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਚਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਆਖਦੇ ਹਾਂ …’’ (1 ਬੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 4: 15)।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਜਿਨ ਪਿਛਲਿਆਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਨਥੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ …’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1: 1, 2)।

“ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ” ਤੇ ਨੇੜ ਬਾਤ

ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਦੋਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ। ਬਾਈਬਲ ਇਕ ਇਲਾਹੀ/ ਇਨਸਾਨੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਉਹ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਲੋਕ ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਇਕ-ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਇਲਾਹੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸੱਚਾਈ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਸਹੀ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਸੈਲੀ 'ਚ ਹਰ ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਕਫ ਸੀ, ਉਹ ਸੱਚਾਈਆਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਜੋ ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਹਨੇ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਆਤਮਾ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਉਹਨੇ ਉਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਬਾਈਬਲ ਆਪਣੇ ਹਰ ਭਾਗ ਦੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ‘ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਤਾਜ਼ਨ, ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਗਿਆਉਣ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰ ਹੈ। ਭਈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਬੰਦਾ ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ’’ (2 ਤਿਮੋਖਿਊਸ 3: 16, 17)। ਪੌਲਸ ਨੇ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 25: 4 ਅਤੇ ਲੁਕਾ 10: 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਲਿਖਤ’ ਕਿਹਾ (1 ਤਿਮੋਖਿਊਸ 5: 18)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨੇ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੇਮ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਹਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

ਬਾਈਬਲ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਲਿਖਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵਧਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਮੰਹ ਨੂੰ ਛਹਿਆ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਵੇਖ,

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤੇ' (ਜਿਰਮਿਯਾਹ 1:9)। ਭੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਇਹੀ ਦਾਅਵਾ ਕੂਚ 4:10, 14, 15; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18:18-20; 2 ਸਮੂਏਲ 23:1, 2; ਯਸਾਯਾਹ 1:10; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 2:7; 3:4, 10; ਦਾਨੀਏਲ 10:9-11; ਹੋਸੋਆ 1:1; ਯੋਏਲ 1:1 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜਿਆ:

ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕਾਰਣ ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹਾਜ਼ਰ ਕੀਤੇ ਜਾਓਗੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਖੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜਦ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੜਵਾਉਣ ਤਾਂ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਿੱਕਰ ਯਾ ਕੀ ਬੋਲੀਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲਣੀ ਹੈ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਓਸੇ ਘੜੀ ਬਖਸ਼ੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਤਮਾ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 10:18-20)।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਬੋਲ ਕੇ ਲਿਖਵਾਈ ਗਈ ਹੈ:

ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਜਗਤ ਦਾ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਤਮਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੋਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੀਏ ਸਿਹੜੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਖਸ਼ੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸ ਗਿਆਨ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਅਰਥਾਤ ਆਤਮਿਕ ਗੱਲਾਂ ਆਤਮਿਕ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ (1 ਕੁਰਿੰਧੀਆਂ 2:13)

ਬਾਈਬਲ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗਿਣਤੀ (ਇਕ ਵਚਨ ਜਾਂ ਬਹੁਵਚਨ) ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਾਲ ਐਨੇ ਅਹਿਮ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਕਈ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ, ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਕਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤਰਕਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਕਾਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ। ਉਹਨੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਦੁਹਰਾਇਆ, ‘‘ਮੈਂ ਅਥਰਾਹਮ ਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਇਸਹਾਕ ਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਹਾਂ,’’ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਇਸ ਵਕਤ ਮੁਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ (ਮੱਤੀ 22:32)। ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਤਪਤ 12:7 ਵਿਚ ਭੁਦਾ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਭੁਦਾ ਨੇ ਬਹੁਵਚਨ ‘‘ਅੰਸਾਂ’’ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਕਵਚਨ ‘‘ਅੰਸ’’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:16)।

ਭੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਝ ਸਥਤ

ਸਥਤ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਭੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਿਲ ਕੇ ਸਭ ਸਥਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇਕ ਸਹੀ

ਵਿਆਖਿਆ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੈ।

ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਪਸਾਰ

ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਾ ਇਕ ਸਬੂਤ ਇਹਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਪਸਾਰ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਵਕਤ ਦੇ ਤਬਾਹਕੁਨ ਤੱਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਹੀ। ਮੂਸਾ ਦੇ ਵਕਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ (ਕਰੀਬ 3,500 ਸਾਲ) ਬਾਹਰ ਸੜਨ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਸਚਮੁਚ ਅਜੂਬਾ ਹੈ। ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈ ਗਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ, ਤੁਫਾਨ, ਕੰਡਿਆਂ, ਸੜਨ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਧੂੜ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਐਨੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ, ਅਨੁਵਾਦਾਂ, ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਨੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਅਜੂਬਾ ਹੈ।

ਬਾਈਬਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਤਾਅ ਅਤੇ ਅਲੋਚਨਾਵਾਂ ਸਹੀਆਂ ਹਨ। ਰੋਮੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਲ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਬਹੁਲ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਦੀਆਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹਨੂੰ ਬੈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦ ਪੁਸਤਕ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਅਸਰ ਅਤੇ ਪਸਾਰ ਵਿਚ ਛਤਹਿਮੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਫਿਲਾਸਫਰਾਂ ਸੈਲਸਸ ਅਤੇ ਪੇਰਫਿਰੀ ਦੀ ਖਤਰਨਾਕ ਅਲੋਚਨਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਈਬਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ। ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਥੌਮਸ ਹੋਬੇਸ (1588-1679) ਅਤੇ ਬਰੁਕ ਸਪਿਨੋਜ਼ਾ (1632-1677) ਨੇ ਬਾਈਬਲ 'ਤੇ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। ਫਿਰ ਜੀਠ ਆਸਟਰੋ (1684-1766) ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲੱਗ ਗਈ ਜਿਹਨੇ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਵੱਲ ਪਿਆਨ ਦੁਆਇਆ। ਬਰਨਾਰਡ ਰੱਮ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਐਨਾ ਚੀਰਿਆ, ਕੱਟਿਆ, ਛਾਣਿਆ, ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚਿਆ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।'² ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾ ਕੇ ਬਾਈਬਲ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਅਲੋਚਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਈਮਾਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜਾਨ ਵੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਅੱਜ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛਾਪਣ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ।

ਬਾਈਬਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਹੈ। (ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਨਕਲ ਭਾਵ ਸਪਤਤੀ ਅਨੁਵਾਦ ਲਗਭਗ 250 ਈ.ਪੂ. 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।) ਇਹਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਪ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ਹੈ।

ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰਤਾ

ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਕਿ ਦਵਾਈ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਉਹੀ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕੋ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਬਾਈਬਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਰਖ ਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ, ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੌਜੂਦਾ / ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਰਹਿਨਮਾਈ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਚਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਪੰਦਰਾਂ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਅੰਤਰਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ। ਫਿਰ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਸਤਰ ਅਗਲੀ ਸਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਇਕ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਇੱਕੋ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਹਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਵਕਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ/ਕਰੀਬ ਚਾਲੀ ਲੇਖਕ ਜੋ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ- ਮੂਸਾ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਰਹਿਨਮਾ ਸੀ, ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਪਾੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਸੀ; ਯਹੋਸ਼ਾ ਛੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਸੀ; ਸੁਲੇਮਾਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ; ਆਮੋਸ ਆਜੜੀ ਸੀ; ਦਾਨੀਏਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀ; ਨਹਮਯਾਹ ਸਾਕੀ ਸੀ; ਲੂਕਾ ਵੈਦ ਸੀ; ਮੱਤੀ ਮਸੂਲ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸੀ; ਪਤਰਸ ਇਕ ਮਾਛੇਰਾ ਸੀ; ਪੌਲਸ ਇਕ ਰੱਬੀ ਸੀ; ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਛਿਆਹਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਪੱਤਰੀਆਂ ਕਰੀਬ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੱਠ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਥਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਮੂਸਾ ਨੇ ਜੰਗਲ 'ਚ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਕਾਲ ਕੋਠਰੀ 'ਚ; ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਇਕ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮਹਿਲ 'ਚ; ਪੌਲਸ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ 'ਚ; ਲੂਕਾ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਾਹ 'ਚ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ; ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਪਤਮੁਸ ਟਾਪੂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਬਰਾਨੀ, ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਅਰਾਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲਿਖੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਝਗੜੇ ਭਰੇ ਵਿਸੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਤਰ, ਉਹਦੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਛਿੱਗਣ ਅਤੇ ਅੰਨਤ ਨਿਵਾਸ ਬਾਰੇ ਉਤਪਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਖੀ ਤਕ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕੋ ਲੈਅ 'ਚ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਇੱਕੋ ਅਹਿਮ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਤਿਆਰ ਹੋਈ/ ਜਿਵੇਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਇੱਕੋ ਸੱਚਾਈ ਬਣੀ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ। ਫਲਸਫਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕੋ ਆਦਮੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਇੱਕੋ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਇਵੇਂ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨੀ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਕਾਢ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਬੰਦੇ ਦੇ ਜੀਵਨਕਾਲ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਈ। ਬਾਈਬਲ ਸਦੀਆਂ ਤਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇਕ ਚਰਣ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵੱਲ

ਨੂੰ ਭਾਵ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਡਾ ਦੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਦਨ ਵਿਚ ਖੁੱਸੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤਕ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22: 1, 2, 14)। ਇਹ ਗੁਲਾਮੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ, ਅੱਡ ਹੋਏ ਰਾਜ ਅਤੇ ਫੇਰ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਸਮਾਂਅਨ ਨਾਲ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਧਣਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜਨਮ, ਉਹਦੇ ਜੀਵਨ, ਉਹਦੀ ਮੌਤ, ਉਹਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ, ਆਤਮਾ ਭੇਜਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਵਰਗਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਉਹ ਫੇਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਅਜਾਦ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕੋ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਲੇਖਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਇਕ ਅਜੀਬ ਏਕਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ 'ਚ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ/ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਬੰਧ ਉਦੋਂ ਸਾਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਉਹਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਲਾਕੀ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਰਾਹ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਵੇਖੋ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੂਤ ਨੂੰ ਘੱਲਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜਿਹੂੰ ਤੁਸੀਂ ਭਾਲਦੇ ਹੋ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਂ ਨੇਮ ਦਾ ਦੂਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ, ਉਹ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੈਨਾ ਦਾ ਯਹੋਵਾਹ ਆਖਦਾ ਹੈ’’ (ਮਲਾਕੀ 3: 1)। ਸੈਨਾ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ‘‘ਵੇਖੋ ਮੈਂ ਏਲੀਆਹ ਨਿੱਬੀ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਈ ਘੱਲਾਂਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਭੈ ਦਾਇਕ ਦਿਨ ਆਵੇ, ਉਹ ਪਿਛਵਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਬਾਲਕਾਂ ਵੱਲ ਅਤੇ ਬਾਲਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਪਿਛਵਾਂ ਵੱਲ ਮੌਜੇਗਾ, ਮਤੇ ਮੈਂ ਆਵਾਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਕਰਾਂ’’ (ਮਲਾਕੀ 4: 5, 6)। ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਚਾਰੇ ਬਿਤਾਂਤ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉੱਥੋਂ ਅੱਗੇ ਲੈ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਲਾਕੀ ਨੇ ਛੱਡਿਆ ਸੀ। ਮਰਕੁਸ ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਆਉਣ ਨੂੰ ‘‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂਰੀ ਦਾ ਆਰੰਭ’’ ਦੱਸਦਾ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 1: 1, 2)। ਲੁਕਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਏਲੀਆਹ ਦੀ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ (ਲੁਕਾ 1: 17)।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਪੁਰਾ ਹੋਣਾ। ‘‘ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਪ੍ਰਭ ਨੇ ਨਿੱਬੀ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਆਖੀ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ’’ ਵਰਗੇ ਵਾਕ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚਲੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸਾਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 1: 22; ਵੇਖੋ 2: 5, 15, 17, 23; 3: 3; 4: 14)। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਭਾਗ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਭ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਹਕੀਕਤ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ:

ਇਸੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਬੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਭਾਲ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਵਿਖੇ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਅਗੰਮ ਵਾਕ ਕੀਤਾ।

ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਖੋਜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਭਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਆਤਮਾ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਸੀਹ ਦਿਆਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੇ ਵਿਖੇ ਅੱਗੋਂ ਹੀ ਸਾਥੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤਦੁ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਅਥਵਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਤਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਆਖਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਬਰ ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਜੋ ਸਵਰਗੋਂ ਘੱਲਿਆ ਗਿਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ਬੁਰੀ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਫਰਿਸਤੇ ਵੱਡੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਲੂਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ (1 ਪਤਰਮ 1: 10-12)।

ਇਹਦੀ ਏਕਤਾ, ਇਹਦਾ ਵਧਣਾ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਐਨੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਇਕ ਰੂਹਾਨੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਿਮਾਗਾ ਦੀ ਕਾਢ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੇਮ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਡਿੱਗਣ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਝਗੜੇ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦਸ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਤਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਫਲਸਫੇ ਵਾਲੇ ਲੇਖ ਲੈਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਦਸ ਪਸੰਦੀਦਾ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਲੇਖ ਦੂਜੇ ਲੇਖ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਮਿਲੇਗਾ!

ਸਾਚ

ਬਾਈਬਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਇਹਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੱਥ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੱਸਣ ਲਈ ਸਿੰਦਾ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਰੇਨੇ ਪੈਚੇ, ਇੰਸਪਿਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਸਕ੍ਰਿਪਚਰ, ਅਨੁਵਾਦ ਹੈਲਨ ਆਈ. ਨੀਓਮ (ਸਿਕਾਰੋ: ਮੁੜੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1969), 90. ²ਬਰਨਾਰਡ ਰੌਮ, ਪ੍ਰੈਟੈਂਸਟ ਸਿਸ਼ਿਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ (ਸਿਕਾਰੋ: ਮੁੜੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1957), 233. ³ਇਹ ਪਾਠ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਸਰਵੇ 'ਚੋਂ ਬਿਲ ਲੈਬਰਟ ਦੇ 'ਦਿ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਜ਼ ਸਕ੍ਰਿਪਚਰ' ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੈ। ਹਾਰਡਿੰਗ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ, ਸਰਸੀ, ਆਰਕੈਸਾ ਤੋਂ ਮੰਜੂਰੀ ਲੈ ਕੇ ਡਾਫਿਆ ਗਿਆ।